

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania M. H.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.
o ustalenie ustawodawstwa właściwego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 21 maja 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 15 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od M. H. na rzecz pozwanego 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 15 lutego 2018 r. oddalił apelację skarżącego M. H. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 13 lipca 2017 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego organu rentowego z 10 lutego 2017 r., stwierdzającej, iż do skarżącego, jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą ma zastosowanie ustawodawstwo polskie od 9 marca 2015 r. Sąd Okręgowy ustalił m.in., że skarżący prowadził działalność gospodarczą w kraju i 9 marca 2015 r. zawarł umowę o pracę z P. s.r.o. z siedzibą w C. z wynagrodzeniem 40 euro na 10 godzin pracy w miesiącu jako promotor. W ramach konsultacji słowacka instytucja Socialna Poistovna poinformowała pozwanego, że pracownicy P. s.r.o. nie wykonują pracy na terenie Słowacji.

W kolejnym stanowisku w piśmie (data wpływu do ZUS 17 stycznia 2017 r.) poinformowała, że czynności promotora nie mogą polegać tylko na rozdawaniu wizytówek, ulotek. Podtrzymała stanowisko, że M. H. nie wykonywał pracy na rzecz P. s.r.o. Przedstawiona dokumentacja nie potwierdziła wykonywania realnej pracy na rzecz tego podmiotu. Sąd Okręgowy ocenił, że praca stanowiła pracę o charakterze marginalnym w rozumieniu art. 14 ust. 5b rozporządzenia nr 987/2009 z 16 września 2009 r., dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Wymagała niewielkiego nakładu czasu, jak też nie przynosiła znacznego ekonomicznie dochodu. Wynagrodzenie nie pozwoliło na zaspokojenie podstawowych potrzeb w minimalnym zakresie, niezależnie od kosztów przejazdów i noclegów. Sąd Okręgowy decyzję pozwanego uznał za prawidłową. Sąd Apelacyjny oddalił apelację skarżącego. Potwierdził, że obie instytucje państw członkowskich doszły do porozumienia i miało to decydujące znaczenie dla ustalenia ustawodawstwa właściwego. Ubezpieczony nie dysponuje poświadczeniem ubezpieczenia na formularzu A1 wydanym przez słowacką instytucję.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oraz na podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Pozwany wniósł o nieprzyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego wniosek nie został uwzględniony.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej ma wynikać zasadniczo z nieodniesienia się przez sąd do zaskarżonej decyzji wydanej przez Socialną

Poistovná Oddział w C. o wyłączeniu skarżącego z ubezpieczeń słowackich, mimo iż Socialna Poistovna Centrala w B. wydała niezaskarżalną decyzję z 28 września 2015 r., utrzymującą ważne zgłoszenie skarżącego do ubezpieczeń słowackich od 9 marca 2015 r. Nie podważa to jednak rozstrzygnięcia podjętego w sprawie, gdyż ustawodawstwo polskie ustalono na podstawie stwierdzenia pracy marginalnej, co nie wyklucza samego zgłoszenia skarżącego do ubezpieczeń słowackich. Praca o charakterze marginalnym nie jest brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego nr 883/2004 (art. 14 ust. 5b rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009). Oceny tej nie zmienia zarzut naruszenia art. 365 § 1 k.p.c., gdyż odnosi się do innego przypadku związania sądu w procedurze cywilnej. Związanie takie nie wynika ze wskazanej przez skarżącego decyzji z 28 września 2015 r. Socialnej Poistovny w B.. W sprawie ustalono, że skarżona decyzja pozwanego została wydana po konsultacji z instytucją słowacką i po upływie niekrótkiego okresu czasu od jej rozpoczęcia (decyzja pozwanego z 10 lutego 2017 r.). W takiej sytuacji ustępuje też zarzut naruszenia art. 47 Karty Praw Podstawowych, albowiem w sprawie określone pierwszeństwo mają przepisy rozporządzenia podstawowego i wykonawczego w sprawie koordynacji a w postępowaniu przed Sądem polskim przepisy procedury cywilnej.

Na tym tle zbyt ogólny jest zarzut naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny rozpoznał apelację skarżącego. Każdy nierozpoznany zarzut apelacji z osobna wymaga określenia we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (skonkretyzowania) i wykazania wpływu takiego zaniechania na wynik sprawy, czyli na stosowanie prawa materialnego. Taki jest wszak punkt odniesienia w ocenie zarzutu procesowego podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), Jest zatem tym bardziej aktualny w odniesieniu do zarzutu procesowego szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skoro znaczenie ma dopiero aż oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Można się zgodzić, iż z treści literalnej uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego nie wynika analiza kwestii związanej z zarzutem łącznie z wskazaniem na decyzję Socialnej Poistovnej w B. z 28 września 2015 r., to jednak – jak wyżej zauważono - wydanie tej decyzji nie decydowało o wyniku w sprawie. Ocena podstawy rozstrzygnięcia była późniejsza i opiera się

na stwierdzeniu pracy marginalnej a nie na zaprzeczeniu zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń słowackich. Z tych przyczyn brak jest podstaw do stwierdzenia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Stanowią odrębną część skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania. Oznacza to, że nie zastępują podstawy przedsądu (nawet tej szczególnej z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) ani jej uzasadnienia.

Nie spełniają się również jako podstawy przedsądu zgłoszone w drugiej kolejności podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. z następujących względów: są to odrębne podstawy przedsądu i ustawa wyraźnie je rozróżnia; podstawy te mają inny przedmiot zainteresowania, dlatego druga podstawa nie może być ujmowana w alternatywie do pierwszej (*„lub z uwagi na istnienie w niniejszej sprawie potrzeby wykładni przepisu budzącego poważne wątpliwości”*).

Pytania ujęte w punktach a-e osobno ani razem nie składają się na istotne zagadnienie prawne, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Nie mają takiej rangi, gdyż nie wykraczają poza zwykłą wykładnię i stosowanie przepisów prawa do których się odwołują. Przedmiot pytań nie jest nowy, ma już swoje opracowania w piśmiennictwie. Również orzecznictwo jest niemałe. Ponadto istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do samych pytań (kazusów), bo nie jest rolą Sądu Najwyższego udzielanie odpowiedzi na pytania, których można wymagać od jurysty. Istotne zagadnienie prawne, jest podobne do pytania prawnego z art. 390 k.p.c. Wymaga się zatem od skarżącego wykazania istotnego problemu prawnego, czyli analizy prawa, orzecznictwa a nawet doktryny, po której wpierw sam skarżący może stwierdzić i wskazać, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy.

Skarżący nie wykazuje też podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wówczas w centrum zainteresowania jest sam przepis ze względu na kwalifikowaną potrzebę jego wykładni lub rozbieżność w orzecznictwie. Nie jest wystarczająco jasne do którego przepisu wniosek odnosi tę podstawę przedsądu. Należałoby wówczas wykazać poważne wątpliwości w jego wykładni lub rozbieżność w orzecznictwie opartym na tym przepisie. Skarżący wprawdzie wskazuje na *„dwa typy rozstrzygnięć”*, jednak łączy to z orzekaniem przez sądy

powszechne o charakterze procesowym, czyli na podstawie art. 467 § 4 k.p.c. albo na podstawie 477^{14a} k.p.c. Nie uzasadnia to stwierdzenia rozbieżności w orzecznictwie sądów, gdyż wskazane przepisy stanowią samodzielne podstawy decyzji (orzeczeń) sądów zależnych od danej sprawy. Na podstawie stosowania tych przepisów i takich orzeczeń sądów nie można stwierdzić rozbieżności w orzecznictwie sądów. Rozbieżność w orzecznictwie sądów jako przesłankę podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. należy oceniać w odniesieniu do prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, gdyż skarga kasacyjna przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.) i zasadniczo z perspektywy naruszeń prawa materialnego (art. 398³ § 1 k.p.c.), gdyż to ono decyduje o wyniku sprawy i jego wykładnia ważna jest dla jednolitości orzecznictwa. Natomiast prawo procesowe stosują sądy powszechne i nie każda wadliwość ma istotny wpływ na wynik sprawy, co potwierdza treść procesowej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach orzeczono na podstawie § 9 ust. 2 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

a